

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U003953

Державний реєстраційний номер: 0121U108428

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 5

Назва етапу: Розробити інституційний механізм планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут землекористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 20589035

Місцезнаходження: вул. Васильківська, буд. 37, м. Київ, 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380503128178

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 760.000
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Обґрунтувати інституційні засади планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення

Назва роботи англійською:

To substantiate the institutional principles of sustainable use planning and protection of agricultural lands

Реферат українською:

Традиційна система планування землекористування, сформована в умовах централізованої економіки, не враховувала природно-екологічних особливостей територій та інтенсивності антропогенного навантаження, що призвело до надмірної розораності земельного фонду, втрати біорізноманіття та посилення ерозійних процесів. В умовах реформування земельних відносин та євроінтеграційного курсу України це зумовлює необхідність розроблення інституційного механізму планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення. Проаналізовано вплив реформування структури планування на екологічну стійкість сільськогосподарських земель та визначено основні напрями трансформації системи управління земельними ресурсами, що охоплюють удосконалення інституційної бази, децентралізацію повноважень і впровадження екологічних принципів у процес планування. Виокремлено правові, організаційно-управлінські та екологічні фактори, що впливають на результативність реалізації політики сталого землекористування у різних регіонах України. Визначено інноваційні інструменти управління земельними ресурсами, зокрема ГІС-технології, цифрові кадастри, екосистемний та ландшафтний підходи, що забезпечують комплексний просторовий аналіз і науково обґрунтоване прийняття управлінських рішень. Обґрунтовано необхідність просторової гармонізації між зонами інтенсивного землеробства, природоохоронними територіями та елементами екологічної мережі. На основі систематизації провідних світових практик вдосконалено інтегровану модель управління й охорони сільськогосподарських земель, що поєднує економічні, правові, екологічні та соціальні інструменти і спрямована на збереження родючості ґрунтів, підвищення екологічної безпеки та гармонізацію національної політики землекористування з міжнародними стандартами сталого розвитку.

Реферат англійською:

The traditional land use planning system, formed in the conditions of a centralized economy, did not take into account the natural and ecological features of the territories and the intensity of anthropogenic load, which led to excessive plowing of the land fund, loss of biodiversity and increased erosion processes. In the conditions of land relations reform and the European integration course of Ukraine, this necessitates the development of an institutional mechanism for planning the sustainable use and protection of agricultural lands. The impact of the planning structure reform on the environmental sustainability of agricultural lands is analyzed and the main directions of transformation of the land resources management system are identified, which include improving the institutional base, decentralization of powers and the introduction of environmental principles into the planning process. Legal, organizational, managerial and environmental factors that affect the effectiveness of the implementation of sustainable land use policy in different regions of Ukraine are highlighted. Innovative land management tools have been identified, including GIS technologies, digital cadastres, ecosystem and landscape approaches, which provide comprehensive spatial analysis and scientifically sound management decision-making. The need for spatial harmonization between intensive farming zones, nature conservation areas and elements of the ecological network has been substantiated. Based on the systematization of leading world practices, an integrated model of agricultural land management and protection has been improved, combining economic, legal, environmental and social instruments and aimed at preserving soil fertility, increasing environmental safety and harmonizing national land use policy with international standards of sustainable development.

Індекс УДК:332.1, 332.2

Коди тематичних рубрик: 06.61

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Сакаль Оксана Володимирівна

Науковий ступінь: д. е. н.

Вчене звання: старший науковий співробітник

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Інституційний механізм планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення

Назва НТП англійською: Institutional mechanism for planning sustainable use and protection of agricultural lands

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Інституційний механізм планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення)

Галузь застосування: Земельне законодавство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Науково-технічна продукція спрямована на обґрунтування методичних засад реформування структури планування використання та охорони земель сільськогосподарського призначення і розроблення інституційного механізму забезпечення їх сталого використання в умовах реформування земельних відносин та євроінтеграційного курсу України. Продукція містить результати аналізу чинної системи планування землекористування, за якими встановлено системні недоліки, що призвели до надмірної розораності земельного фонду, втрати біорізноманіття та посилення ерозійних процесів. Визначено правові, організаційно-управлінські та екологічні фактори, що впливають на результативність реалізації політики сталого землекористування у різних регіонах України, та обґрунтовано необхідність запровадження гнучких адаптивних механізмів управління з урахуванням місцевої природно-господарської специфіки. Розроблено інституційний механізм планування сталого використання та охорони земель, що передбачає удосконалення інституційної бази, децентралізацію управлінських повноважень, впровадження екологічних принципів у процес планування та просторову гармонізацію між зонами інтенсивного землеробства, природоохоронними територіями й елементами екологічної мережі. Визначено інноваційні інструменти реалізації механізму, зокрема ГІС-технології, цифрові кадастри, екосистемний та ландшафтний підходи. Практичне значення продукції полягає у формуванні інтегрованої моделі управління й охорони сільськогосподарських земель, що поєднає економічні, правові, екологічні та соціальні інструменти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Дорош Й.М., Братінова М.В., Деркульський Р.Ю., Дорош А.Й., Дорош О.С., Ібатуллін Ш.І., Купріянич І.П., Мельник Д.М., Сакаль О.В., Тарнопольський А.В., Тарнопольський Є.А., Харитоненко Р.А. Планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення. Київ: Аграрна наука, 2025. 128 с.
<https://doi.org/10.31073/978-966-540-643-3>

Заводяна М. Екологізація землекористування: оптимізація структури землекористування, біоремедіація та самозаростання земель, пошкоджених війною. XXVI Міжнародний науково-практичний форум «Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій», Львів, 8-10 жовтня 2025 року

Палеха Ю. М., Афанасьєв О. В., Кондращенко О. В., Паламар А. Ю. Забезпечення просторового розвитку територій як сучасний напрям трансформації земельних відносин. Комунальне господарство міст. Серія: «Інформаційні технології та інженерія». – 2025. – т.4., вип.192. – С:307-312. DOI:
<https://doi.org/10.33042/3083-6727-2025-4-192-307-312>

Палеха Ю. М., Маслова М. О. Взаємозв'язок стратегічного та просторового планування в умовах євроінтеграції та відбудови України. XI Міжнародна науково-практична конференція «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів», 6-7 листопада 2025 р., м. Луцьк, Україна

Kovalenko A., Tsybulska J., Sakal O., Krupin V., Bratinova M. Ukraine's Agricultural and Rural Development: Transformation of Strategic Planning within the Processes of European Integration. European Research Studies Journal. 2025. Vol. XXVIII, Issue 1. P. 739–760. DOI: <https://doi.org/10.35808/ersj/3933>

Сакаль О., Рябова Ю. Удосконалення інституційно-правових засад управління землями в умовах децентралізації. XXVI Міжнародний науково-практичний форум «Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій», Львів, 8-10 жовтня 2025 року

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Дорош Йосип Мирославович

д. е. н., 08.00.06

Перелік осіб-виконавців

Ібатуллін Шаміль Ільдусович

(д.е.н., професор, академік, 08.00.06)

Адамадзе Ольга Валеріївна

Бутенко Євген Володимирович

(к. е. н., доц., 08.00.06)

Войтюк Алла Василівна

Деркульський Роман Юрійович

(к. е. н., 08.00.06)

Дорош Андрій Йосипович

(д.філософ, 051)

Заводяна Марія Володимирівна

Кабузан Аліна Ігорівна

Купріянич Ірина Петрівна

(д. е. н., доц., 08.00.06)

Малашевський Микола Андрійович

(к.т.н., доц., 05.24.01)

Мельник Денис Миколайович

(к.е.н., 08.00.06)

Новаковська Ірина Олексіївна

(д. е. н., професор, член-кор., 08.00.06)

Олішевський Валерій Володимирович

Палеха Юрій Миколайович

(д.геогр.н., професор, 11.00.02)

Рябова Юлія Павлівна

Салюта Вікторія Андріївна

(д.філософ, 051)

Ситник Марія Василівна

Соломаха Ірина Віталіївна

(к. геогр. н.)

Тарнопольський Євген Андрійович

(к.т.н., 05.24.01)

Трохимчук Анастасія Андріївна

Трохимчук Андрій Анатолійович

Харитоненко Роман Андрійович

(к.е.н., 08.00.06)

Штогрин Галина Степанівна

(к. е. н., с.д., 08.00.06)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Харитоненко Роман Андрійович 117

Телефон

+380972806668

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна